

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ש"פ ויקרא, פ' זכור, י"ג אדר שני, ה'תשל"ג

יוצא-לאור לש"פ ויקרא, ג' ניסן, ה'תש"פ

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים”

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים לבריאה

שבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע

פתח דבר

לקראת ש"פ ויקרא, ג' ניסן הבעל"ט, הננו מוציאים לאור התוועדות ש"פ ויקרא, פ' זכור, י"ג אדר שני, ה'תשל"ג, הנחה בלתי מוגה.

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

מוצש"ק פ' החודש, ה'תש"פ,
שבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע,
ברוקלין, נ"י.

©

Published and Copyright 2020 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5780 • 2020

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

בס"ד. שיחת ש"פ ויקרא, פ' זכור, י"ג אדר שני, ה'תשל"ג.

בלתי מוגה

כ"ק אדמו"ר שליט"א קידש על היין.

א. פרשת זכור היא אחת מד' הפרשיות שקורין לפני חג הפסח — החל מפרשת שקלים, ואח"כ פרשת זכור, ואח"כ פרשת פרה, ואח"כ פרשת החודש.

והנה, אע"פ שנתבאר בהתוועדות הקודמת¹ שיש מעלה מיוחדת בפרשת שקלים לגבי שאר ד' הפרשיות, שבה מודגש בגלוי הקשר והשייכות עם כל ימות השנה,

— כיון שבפרשת שקלים קורין אודות מצות מחצית השקל, "זה יתנו גו' מחצית השקל וגו'"², "לקנות מהן קרבנות צבור של כל שנה ושנה"³, החל מקרבן התמיד שהקריבו בכל יום מימות השנה, ויתירה מזה: פעמיים בכל יום, בבוקר ובערב (וברוחניות הענינים — הן במצב של אור והן במצב של חושך), ונמצא, שהתחלת (וסיום) עבודת כל יום מימות השנה באה מהענין דמחצית השקל —

מ"מ, יש מעלה בקריאת פרשת זכור לגבי שאר ד' הפרשיות, כולל גם פרשת שקלים, שלכן, גם לאחרי שקראו פרשת שקלים (ויקראו גם פרשיות פרה והחודש), עדיין חסר ענין שנשלם דוקא ע"י קריאת פרשת זכור.

וכמדובר כמ"פ שהביאורים ע"ד הרמז ובפנימיות הענינים באים גם בענינים של נגלה דתורה, ולפעמים גם בהלכה בפועל, וכן הוא בנדו"ד, שמעלת קריאת פרשת זכור מתבטאת גם בהלכה בפועל:

ענין הקריאה בתורה — נוסף על ד' הפרשיות — ישנו בכל שבת ויו"ט, וכן בשני וחמישי ובמנחת שבת; אבל ישנו ענין מיוחד בקריאת פרשת זכור שאינו בכל שאר עניני קריאת התורה — שקריאת התורה בכללותה היא תקנה דרבנן, כפי שמצינו שזהו מהתקנות שתיקן משה⁴, — ושלא כדעת הטועים שתקנות דרבנן התחילו ריבוי שנים

(3) פרש"י שם, טו.
(4) רמב"ם הל' תפלה רפ"ב.

(1) שיחת ש"פ ויקהל, פ' שקלים בתחלתה
(לעיל ע'...)
(2) תשא ל, יג.

לאח"ז, אלא כבר בזמן מ"ת היו תקנות דרבנן, היינו, ענינים שתיקן משה לא בתוקף של ענין דאורייתא, אלא בתוקף של תקנה דרבנן, וכמו התקנה דקריאת התורה בשני וחמישי, "כדי שלא ילינו ג' ימים בלא תורה", שלמדים מהפסוק⁵ "וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים" שנאמר לפני מ"ת (כדאיתא בגמרא במסכת ב"ק) —

ואילו קריאת פרשת זכור חיובה מן התורה, שזהו ענין שלא מצינו בשאר הפרשיות — לא מיבעי בנוגע לפרשת שקלים ופרשת החודש שהם בודאי מדרבנן, אלא גם בנוגע לפרשת פרה שיש דעות שהיא מן התורה, הרי יש גם דעות שהיא מדרבנן, ואילו קריאת פרשת זכור היא לכל הדעות מן התורה,⁷ כיון שקשורה עם המצוה עשה מן התורה ד"זכור את אשר עשה לך עמלק"⁸.

ואפילו להדעות⁹ שהמצוה ד"זכור גו"י היא על כל יחיד, ואינה קשורה עם הקריאה דפרשת זכור בתורה בציבור דוקא (שאינה מצות עשה מן התורה) — הנה גם לשיטתם הרי זה קשור עם המצות עשה מן התורה ד"זכור גו"י, ובלשון הידוע: "יש לה עיקר מן התורה".

וזוהי המעלה המיוחדת של פרשת זכור לגבי שאר הפרשיות — שקריאה זו היא מן התורה (ועכ"פ — יש לה עיקר מן התורה).

ב. המשך השיחה,

— ביאור החילוק שבין מצוה מן התורה למצוה מדרבנן, שבמצוה מן התורה מודגש תוקף הפעולה (לא רק בה"גברא", אלא גם) לשנות את ה"חפצא" דהעולם¹⁰, ואילו במצוה דרבנן (שעריבים עלי ד"ס יותר מד"ת¹¹) מודגשת העריכות והתשוקה דה"גברא" לקיים ציווי הקב"ה (לא בגלל סגולת המצוה שפועלת שינוי בעולם, שענין זה אינו בתוקף כ"כ במצוות דרבנן, אלא) מצד קבלת עול¹² (משא"כ המצוה מן התורה, שסגולת המצוה מעלימה על הקב"ע שבקיומה).

(5) בשלח טו, כב.

התומ"צ, אלא שיפעל שינוי גם בעולם.

(6) פב, א.

(11) ע"ז לה, א ובפרש"י. ירושלמי ספ"ב ה"ז.

(7) ראה טושו"ע אור"ח סוסתרפ"ה, ובנ"כ.

(12) ובלשון הידוע: אילו נצטוינו לחטוב

(8) תצא כה, יז.

עצים כו' (לקו"ת שלח מ, א), היינו, שגם ענין

(9) ראה אנציק' תלמודית (כרך יב) ערך

שאינו פועל מאומה בעולם, יש לעשותו

זכירת מעשה עמלק ס"ב (ע' ריט ואילך).

באותו "שטורעם" כמו ענין שפועל בכל

וש"נ. וראה גם תו"מ ח"ה ע' 64. וש"נ.

העולמות.

(10) שזוהי עיקר שליחותו של יהודי —

לא רק שהוא בעצמו ישתנה ע"י קיום

והביאור בפעולת המצוה "זכור את אשר עשה לך עמלק" (ע"י היחיד¹³), גם בזמן שע"פ תורה לא שייך קיום המצוה דמחיית עמלק בפועל¹⁴ (ע"י הציבור¹⁵), שע"ז נעשית מחיית עמלק שבנפש — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס¹⁶ בלקו"ש חכ"א ע' 192 ואילך.

ג. ובענין זה רואים גודל החשיבות של כל אחד מישראל — שהוא כמו כלל ישראל, ובמילא הרי זה קשור גם עם כללות העולם. והענין בזה:

איתא במשנה¹⁷: "לפיכך נברא אדם יחידי (להראותך שמאדם אחד נברא מילואו של עולם), ללמדך שכל .. המקיים נפש אחת מישראל מעלה עליו הכתוב כאילו קיים עולם מלא .. לפיכך כל אחד ואחד חייב לומר בשבילי נברא העולם" (חשוב אני כעולם מלא).

ולא זו בלבד שכל אחד מישראל נחשב ל"עולם מלא", אלא יתירה מזה, שלהיותו "עולם מלא", נוגעת הנהגתו לכל העולם כולו — כפי שרואים גם בנגלה דתורה ועד להלכה (כנ"ל "ס"א) שבזה משתקפים הענינים דפנימיות התורה), כדברי הגמרא¹⁸ שהובאו לפסק הלכה ברמב"ם¹⁹: "לעולם יראה אדם עצמו (וכן כל העולם) כאילו חציו חייב

יש לו טעם והסברה — כפי שמאריך הכתוב בהסברת פרטי הדברים לעורר השנאה לעמלק: "זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים אשר קרך בדרך וגו'", ולכן "זכור" — בפה, ו"ולא תשכח" — בלב (ספרי עה"פ. וראה מגילה יח, א. תו"כ ר"פ בחוקותי).

15) לאחרי הקדמת מינוי מלך, שע"ז נעשית מציאות הציבור, ואז יכולים לצאת למלחמה עם עמלק בראשותו של המלך, כתור ציבור.

16) בשילוב שיחת ש"פ זכור תש"ל.

17) סנהדרין לו, סע"א (ובפרש"י).

18) קידושין מ, סע"א ואילך.

19) ה'ל' תשובה פ"ג ה"ד.

13) ולא רק פעם אחת בכל שנה (בקריאת פרשת זכור), אלא גם בכל יום ויום (כמ"ש רבינו הזקן בשו"ע (או"ח ס"ס ס"ד) "זכירת .. מעשה עמלק .. מצותה בכל יום, וטוב לזכרן אצל קריאת שמע", וזהו א' מהשש זכירות שמביא רבינו הזקן בסידורו השהו לכל נפש). ולעיר, שאע"פ שלכל הדעות יוצאים י"ח מצות "זכור את אשר עשה לך עמלק" ע"י קריאת פרשת זכור פעם אחת בשנה (ויתירה מזה: אפילו פעם אחת במשך כל ימי חייו, כמ"ש החינוך (מצוה תרג)), הרי גם אם כבר יצא י"ח קיום המצוה, ברור הדבר, שבכל פעם שמזכירים מעשה עמלק, מקיימים מצות עשה מן התורה*.

14) כך, שלכאורה, אין תועלת בהציווי "זכור גו'"; והרי ציווי זה אינו "חוקה", אלא

מצות עשיית מעקה, הרי כשבונה בית ועושה מעקה, קיים מצות עשה "ועשית מעקה לגגך" (תצא כב, ח).

* וע"ד שמצינו בכמה מצוות, כמו מצות מעקה, שאף שאין חיוב לבנות בית כדי לקיים

וחציו זכאי, עשה מצוה אחת, אשריו שהכריע . . את עצמו ואת כל העולם לכף זכות", והיינו, שלא זו בלבד שכללות הנהגתו נוגעת לכל העולם כולו, אלא אפילו "מצוה אחת", מעשה אחד, דיבור אחד או מחשבה אחת, נוגע לכל העולם כולו, ולא רק בזמנים מיוחדים, אלא בכל זמן ובכל מצב, יש ביכלתו לעשות פעולה שתכריע את עצמו ואת כל העולם כולו.

וההסברה בזה — כאמור — לפי שכל אחד מישראל הוא "עולם מלא", כיון שיש בו מכלל ישראל שבשבילם נברא העולם, ולכן, כשם שכל העולם כולו תלוי בכלל ישראל, הנה גם פעולה של כל אחד מישראל נוגעת לכל העולם כולו.

וזהו גם המענה על הטענה שטוען²⁰ יהודי כאשר קורה לפעמים שקיום מצוה כרוך עם קשיים כו' [ולפעמים אין זה רק באופן שנדמה לו שיש קשיים, אלא האמת היא שישנם קשיים, והא ראי', שהתדבר על זה עם פלוני שאינו נוגע בדבר, והסכים עמו שאכן ישנם קשיים], האם כדאי לעבור ריבוי קשיים בכדי לקיים מצוה אחת — שהקושי שצריך לעבור בכדי לקיים המצוה הו"ע שנוגע רק אליו, אבל עי"ז הרי הוא מכריע את עצמו ואת כל העולם כולו. וכאשר יתבונן בזה ויערוך חשבון צדק כו', אזי יבין בפשטות שכדאי שיעבור קשיים לשעה קלה בשביל להכריע את עצמו ואת כל העולם כולו!

ומצד גודל החשיבות של כל אחד מישראל — נוגע ביותר הענין ד"זכור", כדי לפעול אצלו הענין דמחיית עמלק שבנפש.

ד. ויש להוסיף בזה:

ידוע מאמר הבעש"ט²¹ שבמשך ימי חייו של כל אחד מישראל ישנם מ"ב מסעות — בדוגמת מ"ב המסעות שהיו אצל כלל ישראל בצאתם ממצרים.

וזהו גם הטעם שאצל כל אחד מישראל צ"ל הענין דיצי"מ בכל יום ויום — כיון שהענין דיצי"מ (המסע הראשון) שהי' אצל כלל ישראל, משתקף גם אצל כל אחד מישראל בעבודתו הרוחנית.

וכשם שאצל כלל ישראל הנה "בדרך בצאתכם ממצרים" הי' הענין ד"ויבוא עמלק"²² — כך גם בעבודה הרוחנית אצל כל אחד מישראל,

(22) בשלח יז, ח.

(20) ראה גם ת"מ חס"ח ע' 62. וש"נ.

(21) ראה כש"ט בהוספות ס"ל. וש"נ.

שגם לאחרי שפועל בעצמו הענין דיצי"מ, לצאת מהמיצרים וגבולים שלו, עדיין יכולה להיות הפעולה של עמלק: "אשר קרך".

ולכן הענין ד"זכור את אשר עשה לך עמלק" צ"ל בתמידות — כדי לבטל אצלו את הפעולה דעמלק, דכיון שזוהי מצוה מן התורה שפועלת במציאות העולם (כנ"ל ס"ב), הרי זה פועל לא רק שתהי' הזהירות מפני עמלק, אלא שאכן תחבט קליפת עמלק שבנפשו.

אמנם, כיון שבכללות העולם עדיין לא נתקיימה מחיית עמלק בפועל, ואין זה מעמד ומצב ד"בהניח גו' מכל אויבך"²³, כך, שישנה מציאות של עמלק בעולם, אזי יכול לבוא עמלק ליהודי נוסף, או אפילו אליו בעצמו — ביום שלמחרתו; אבל בנוגע לעמלק שבנפשו בעבודת יום זה — פועלת המצוה ד"זכור" ביטול קליפת עמלק.

ומזה מובן גם בנוגע לפעולה עם הזולת, שכאשר פוגשים יהודי שזקוק עדיין לבטל את קליפת עמלק "אשר קרך" — צריכים לדבר עמו אודות הענין ד"זכור גו'",

— כשם שצריכים לדבר עמו אודות "אנכי ה' אלקיך"²⁴ (שאף שזהו "עיקר", ושורש לכל המצוות (כמבואר בתניא²⁵), הרי זה רק מצוה אחת מתרי"ג מצוות), כך צריכים לדבר עמו אודות הענין ד"זכור גו'" —

כדי לבטל אצלו את הענין ד"אשר קרך", ולהדליק את האש שבו, שהרי אצל כל אחד מישראל ישנו ניצוץ, אלא שצריך ללבותו שיהי' אש גדולה, שתשרוף את החומריות, כך, שתשאר רק הגשמיות, ומהגשמיות יעשו רוחניות, כמאמר רבינו הזקן²⁶ שהקב"ה נותן לבני גשמיות, ובני עושים מהגשמיות — רוחניות²⁷.

* * *

ה. פרשת זכור אינה קשורה עם יום מסויים בחודש, אלא עם השבת שלפני פורים, שקביעותה בימי החודש יכולה להיות בכמה אופנים. אמנם, בקביעות שנה זו, ששבת פרשת זכור היא ביום שלפני פורים, י"ג אדר, אזי מודגשת יותר השייכות של פרשת זכור עם פורים.

והענין בזה:

26) ראה "היום יום" כז טבת. כט אד"ש.

24) יתרו כ, ב. — רואה גם תו"מ חנ"ט ס"ע 193. וש"נ.

27) חסר קצת (הנו"ל).

23) ס"פ תצא.

24) יתרו כ, ב.

25) רפ"כ.

בנוגע לקריאת פרשת זכור לפני פורים איתא בגמרא²⁸ "דלא תיקדום עשיי לזכירה", ולכן הסדר הוא שמקדימים ה"זכירה" — הקריאה ד"זכור את אשר עשה לך עמלק", ל"עשיי" — מפלת המן (מזרעו של עמלק) בפורים, וכמ"ש²⁹ "והימים האלה נזכרים ונעשים": תחילה "נזכרים" ואח"כ "נעשים".

[וענין זה קשור גם עם ההפטרה דפרשת זכור, שבה מסופר אודות הציווי של שאול להרוג את אגג — כי, מרדכי הי' מזרעו של שאול, והמן הי' מזרעו של אגג].

ועפ"ז מובן המעלה שבקביעות שנה זו שקריאת פרשת זכור היא ב"ג אדר — כי, ב"ג אדר הי' הענין ד"נקהלו היהודים גו' לשלוח יד במבקשי רעתם"³⁰, וא"כ, כשקורין ביום זה פרשת זכור, אזי העשי' היא תיכף ומיד לאחרי הזכירה ("נזכרים ונעשים") — בו ביום.

ו. וע"פ הידוע פירוש האריז"ל³¹ בפסוק "והימים האלה נזכרים ונעשים", שע"ז ש"נזכרים" כדבעי בכל שנה ושנה, אזי חוזרים ו"נעשים" אותם הענינים שהיו בפעם הראשונה,

— וזהו גם תוכן פירוש הבעש"ט³² במארוז"ל³³ "הקורא את המגילה למפרע לא יצא", שאם קורא את המגילה כמאורע שאירע "למפרע", לפני ריבוי שנים, אזי לא יצא, כיון שקריאת המגילה צריכה להיות באופן שזהו ענין שנוגע עכשיו, באופן ד"נזכרים ונעשים" — הרי מובן, שבכל שנה ושנה י"ג אדר, נמשך עוד הפעם הכח על הענין ד"נקהלו היהודים וגו'".

והענין בזה:

"נקהלו היהודים" — מדגיש את העמידה בתנועה של מס"נ, כפי שביאר כ"ק מו"ח אדמו"ר כמ"פ³⁴ הטעם שבכל מגילת אסתר נקראים בני"י בשם "יהודים" דוקא, שזהו בגלל שעמדו במס"נ — שזהו הענין ד"יהודי", כמארוז"ל³⁵ "כל הכופר בעבודה זרה נקרא יהודי", וכמ"ש רבינו הזקן בתורה אור³⁶ שבמשך כל השנה כולה לא עלתה מחשבת חוץ

(32) ראה כש"ט בהוספות ס"ק. וש"נ.

(33) מגילה יז, א.

(34) ראה סה"ש תש"א ע' 73. תש"ג ע'

45. תש"ה ע' 71. ועוד.

(35) שם יג, רע"א.

(36) מג"א צז, א. צט, ב. קכ, ד.

(28) מגילה ל, א. וראה ירושלמי שם פ"ג

סה"ד.

(29) אסתר ט, כח.

(30) שם, ב.

(31) ראה רמ"ז בס' תיקון שובבים. הובא

ונת' בס' לב דוד (להחיד"א) פכ"ט.

ח"ו בלב אחד מהם, ועי"ז הי' הנצחון בי"ג אדר — ש"ביום אשר שברו אויבי היהודים לשלוט בהם", אזי "ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשונאיהם"³⁷.

ומזה נמשך הכח בכל שנה ושנה, שכאשר יהודי מחליט שלא להתפעל מהגזירות על יהודים ומההתנגדות על תומ"צ, ועומד בתוקף בתנועה של מס"נ באופן ד"נקהלו ועמוד על נפשם"³⁸ — אזי נעשה מיד (כאותו יום) נצחון גמור, שלא זו בלבד שמתבטלים הגזירות וההתנגדות על תומ"צ, אלא אדרבה, שנעשה תוספת חיזוק, כמו שהי' בימי הפורים: "וקבל היהודים את אשר החלו לעשות"³⁹, "קיימו מה שקבלו כבר"⁴⁰ במ"ת, שאז הי' רק באופן ד"החלו לעשות".

ז. ויש להוסיף ולבאר בנוגע לענין הביזה שמודגש במגילה — הן בנוגע לגזירה על היהודים: "ושללם לבוז"⁴¹, והן בנוגע לנצחונם של היהודים: "ובבזה לא שלחו את ידם"⁴² — דלכאורה אינו מובן⁴³:

כשמדובר אודות גזירה "להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים מנער ועד זקן טף ונשים ביום אחד"⁴⁴ — מה מקום להדגיש שהגזירה היתה גם על ממונם, "ושללם לבוז"?

וכן לאידך גיסא: מה נוגע להדגיש בכל פעם ופעם שמדובר אודות נצחונם של היהודים, ש"בבזה לא שלחו את ידם"?

וכיון שחייבים לשמוע את כל המגילה, מבלי להחסיר אפילו תיבה אחת⁴⁵ — הרי מובן שגם ההדגשה "ושללם לבוז" ו"בבזה לא שלחו את ידם" הו"ע עיקרי שיש ללמוד מהמגילה.

ח. אך הענין הוא, שכאן רואים את החילוק שבין יהודי לגוי, להבדיל:

כאשר יהודי עומד בתנועה של "נקהלו ועמוד על נפשם", בהרגישו שזהו ענין שנוגע ל"נפשם" של יהודים, הנה אפילו כשיש אפשרות ליקח ביזה, ששייכת אליו ע"פ דין [כדמוכח בחומש⁴⁶ שביזה שייכת למנצח

טעמים בלתי מובנים לא מתעכבים על זה.	37) אסתר ט, א.
44) שם ג, יג.	38) שם טז.
45) ראה מג"א או"ח סתר"צ סקט"ו.	39) שם כג.
וראה גם נטעי גבריאלי הל' פורים רפמ"ד.	40) שבת פח, א.
וש"נ.	41) שם ג, יג, ח, יא.
46) ראה לך לך יד, יא. וישלח לד, כט.	42) שם ט, יו"ד. טו. טז.
מטות לא, ט. וראה גם פרש"י בשלח טו, כב.	43) כ"ק אדמור"ר שליט"א אמר, שמצד

במלחמה — אפילו גוים, ועאכו"כ אצל בני"ן] — הנה "בבזה לא שלחו את ידם", כיון שנמצא במעמד ומצב שנוגע לו הענין ד"עמוד על נפשם" בלבד.

והענין בזה:

בנוגע לענין הביזה שיכולה להיות שייכת לבני"י — הרי בתורה גופא ישנו איסור של "בל תשחית"⁴⁷, ו"התורה חסה על ממונם של ישראל"⁴⁸, ובפרט ע"פ תורת הבעש"ט⁴⁹ בפירוש מארז"ל זה, שענין זה נוגע גם להרוחניות של בני"י. וכמובן גם בפשטות, שכאשר יש ליהודי עוד כסף, אזי נותן יותר צדקה וכו'. וכיון שכן, היו בני"י צריכים לקחת את הביזה, ולהשתמש בזה עבור עניני תומ"צ.

ואעפ"כ, כיון שהיו במעמד ומצב ד"נקהלו ועמוד על נפשם", שזהו ענין שנוגע לעצם הנפש — לא היו שייכים לענין אחר, גם לא לענין של ביזה כפי ששייכת לרוחניות כו'.

[וע"ד שמצינו בנוגע לק"ש ותפלה, שלא ירמוז בעיניו וכו'⁵⁰, כיון שנמצא במעמד ומצב ד"עבדא קמי' מרי"⁵¹, שמתבטל ממציאותו ("אויס מציאות") לגמרי. — אמנם גם אז צריך לשמוע "קול ילד בוכה" (כמדובר פעם בארוכה⁵²), אלא שזהו רק לאחרי שיש כבר המציאות של ילד בוכה, אבל הוא לא צריך ללכת לחפש אם יש ילד בוכה, כיון שנמצא במעמד ומצב של ביטול במציאות].

ויש להביא דוגמא לדבר — בדקות דדקות — בנוגע לענין המופתים⁵³, כידוע מה שאמר רבינו הזקן "אתי היתה ושלחתי"⁵⁴, שכן, בהיותו אצל רבו המגיד⁵⁵ [שהשנה היא שנת המאתיים להסתלקותו] התגלגלו "מופתים" מתחת לספסל, אלא שאף אחד לא התכופף כדי להרימם... אע"פ שזהו ענין של נס, מלשון הרמה, כמו "ארים נסי על ההרים"⁵⁶, שפועל הרמה בענין הטבע, ומראה שהטבע עצמו הוא באמת

47 פ' שופטים כ, יט. רמב"ם הל' מלכים
פ"ו ה"ח ואילך. שו"ע אדה"ז חו"מ הל'
שמירת גו"נ ובל תשחית. וראה לקו"ש חכ"א
ע' 80 הערה 35.
48 ר"ה כז, א. וש"נ.
49 כש"ט סרי"ח. צוואת הריב"ש סק"ט.
50 ראה שו"ע אדה"ז אר"ח סס"ג ס"ז.
וש"נ.
51 ראה גם תו"מ חמ"א ע' 218 הערה
26. וש"נ.
52 ע"פ ישע"י מט, כב. וראה סהמ"צ
להצ"צ עג, א. ובכ"מ.
53 ראה גם תו"מ חנ"ח ריש ע' 350.
54 ראה גם תו"מ חנ"ו ס"ע 162. וש"נ.
55 ראה תו"מ — רשימת היומן ע' שכא.
וש"נ.
56 שבת י"ד, רע"א. וראה שו"ע אדה"ז
שם סוסצ"ה.

למעלה מהטבע, שעל ידו עושים דירה בתחתונים⁵⁷, ומגלים הלמעלה מהטבע בטבע.

ועד"ז בננוגע לענין הביזה, שלמרות שייכותה לענינים רוחניים כו', הנה "בבזה לא שלחו את ידם", מצד ההרגש ד"עמוד על נפשם"⁵⁸.

ויש להוסיף בביאור דיוק הלשון "בבזה לא שלחו את ידם" (ולא נאמר שלא לקחו ביזה וכיו"ב) — שכוונת הכתוב להדגיש שלא זו בלבד שמחשבתם לא היתה על ענין הביזה [וע"ד הידוע⁵⁹ בפירוש הכתוב⁶⁰ "יגיע כפיך כי תאכל", שהיגיעה בעניני פרנסה צריכה להיות בידיים בלבד, "יגיע כפיך", אבל הראש צ"ל מונח בעניני קדושה כו'], אלא יתירה מזה, שהענין ד"עמוד על נפשם" חדר גם את כל אברי גופם, כולל גם הידים, ש"בבזה לא שלחו (אפילו) את ידם".

וכל זה — בגלל ש"נקהלו היהודים", "איש יהודי"⁶¹, כדאיתא במדרש⁶²: "אל תקרי יהודי אלא יחידי", "לפי שיחד שמו של הקב"ה כנגד כל באי עולם", בדוגמת אברהם אבינו⁶³; וכאשר מאיר בחי' היחידה, אזי נרגש שישנה מציאותו של הקב"ה — "אין עוד מלבדו"⁶⁴, והסדר בזה — שתחילה מאיר היחוד בשכלו, ואח"כ נמשך וחודר ברמ"ח אבריו, עד שנעשים בבחי' רמ"ח פיקודין דמלכא⁶⁵ כביכול.

משא"כ אצל גוים, להבדיל, הנה העיקר אצלם הוא "ושללם לבוז". — המן טען אמנם לאחשוורוש "ישנו עם אחד וגו'"⁶⁶, כפי שמפרש במדרש⁶⁷ כל פרטי הטענות שנרמזו בכל תיבה, אבל, כל זה הי' "תואנה" בלבד, ואילו העיקר אצלו הי' "ושללם לבוז"; התכלית האחרונה היא — ליטול מבני את הכסף שברשותם!

ונמצא, שבי"ג אדר נפגשים שתי שיטות בהשקפת עולם: שיטה אחת שטוענת "ושללם לבוז", ושיטה שני' ש"בבזה לא שלחו את ידם", שזהו החילוק בין גוי ליהודי, שגוי, גם בשעה שמדבר בעניני שכל וכו', הנה בפנימיות חושב אודות "שללם לבוז", משא"כ יהודי, גם בשעה

61) אסתר ב, ה.

62) אסתר"ר פ"ו, ב.

63) ראה ב"ר ספמ"ב.

64) ואתחנן ד, לה.

65) ראה תקו"ז ת"ל (עד, סע"א).

66) אסתר ג, ח.

67) אסתר"ר פ"ז, יב.

57) ראה הנחומא בחוקתי ג. נשא טז.

ב"ר ספ"ג. במדבר"ר פי"ג, ו. תניא רפל"ו. ובכ"מ.

58) לשלימות הענין — ראה שיחת ש"פ צו ס"ח (לקמן ע' ...).

59) ראה לקו"ת שלח מב, ד. חוקת סו, ג. ובכ"מ.

60) תהלים קכח, ב.

שעוסק במסחר כו', ואפילו בשעה שמדבר דברים בטלים, הנה בפנימיות הרי הוא במעמד ומצב ד"עמוד על נפשם", כך, שלא נוגע לו עניני פרנסה וכו', אלא רק ההתקשרות עם הקב"ה.

ט. וההוראה מזה:

יש כאלו שחושבים שיש מקום לשמוע טענות הגוים שאומרים ענינים שהם היפך תורת ה', בחשבם, שכיון שתורה היא חכמה, הרי גם אצל הגוים יש חכמה⁶⁸; יש שיטה כזו ויש גם שיטה אחרת, ולכן יש לערוך "דו-שיח" ("דייאָלאָג") ולבחון אולי יש אצלם קורטוב של אמת. ועל זה באה ההוראה מסיפור המגילה — שצריך לדעת שאצלם לא נוגע שום "חקירה" או "פילוסופיא" וכו'; הם חושבים רק דבר אחד — "ושללם לבוז", הם רוצים את הפרוטה (ויותר מזה...) שנמצאת ברשותו של היהודי.

וכיון שכן, אין הגיון כלל לערוך "דו-שיח" ("דייאָלאָג") ולהכנס לויכוח עמהם — כי, אפילו אם יוכיחו להם בסברות הכי פשוטות (כשם ששמים ועוד שמים הם ארבע), עדיין ישארו בשלהם, כיון שכל כוונתם אינה אלא להשיג את ממונם של בני".

ולאידך גיסא, גם כשבא יהודי וטוען שבעניני העולם רואה ענינים של ביזה כו', משא"כ אם יתעסק רק בעניני תומ"צ כו' — הנה בהיותו במעמד ומצב ד"נקהלו ועמוד על נפשם", שמאיר אצלו עצם הנפש, אזי "בבוזה לא שלחו את ידם", כיון שעומד למעלה מכל ענין הביזה כו'.

י. אמנם, אין זה באופן שיהודי נשאר במעמד ומצב שחסר אצלו בגשמיות כו', אלא יש אצלו גם ענין של עשירות כו' — כפי שהי' בימי הפורים:

לאחרי ש"נקהלו ועמוד על נפשם" בי"ג אדר — היו "ימי משתה ושמחה ומשלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים"⁶⁹,

ועד ש"מרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור ועטרת זהב גדולה גו"⁷⁰, ו"ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר"⁷¹, כדרשת הגמרא⁷²: "אורה זו תורה כו' שמחה זה יו"ט כו' ששון זו מילה כו' ויקר

71) שם, טז.

72) מגילה טז, ב.

68) ראה איכ"ר פ"ב, יג.

69) שם ט, כב.

70) שם ח, טו.

אלו תפילין", וכן אורה ושמחה וששון ויקר כפשוטם, שהרי "אין מקרא יוצא מידי פשוטו"⁷³,

וכפי שמסיימים⁷⁴: "כן תהי' לנו".

* * *

יא. צוה לנגן ואמר מאמר ד"ה זכור את אשר עשה לך עמלק.

* * *

יב. הביאור בנוגע לפירוש רש"י על הפסוק⁷⁵ "אדם כי יקריב מכס", "כשיקריב, בקרבנות נדבה דיבר הענין",

— הטעם שהתורה מתחילה בקרבנות נדבה (אף שלכאורה יש להתחיל בקרבנות חובה⁷⁶), בפנימיות הענינים⁷⁷, לפי שהנקודה העיקרית של כל הקרבנות היא נדיבות הלב של מקריב הקרבן, כמארז"ל⁷⁸ "אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוון לבו לשמים"⁷⁹. וזהו גם מ"ש "אדם", "מה אדם הראשון לא הקריב מן הגזל, שהכל הי' שלו", שקרבן זה הי' קודם החטא, ולכן הוא קרבן נדבה —

הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס⁸⁰ בלקו"ש חי"ז ע' 12 ואילך.

יג. המשך הביאור בענין "זה יתנו", "כזה יתנו" — נכלל בשיחת ש"פ ויקהל הערה⁸¹.

73) שבת סג, א. וש"נ.

74) נוסח "הבדלה".

75) פרשתנו א, ב.

76) ולהעיר, שקרבן עולה קשור גם עם חובה, כפרש"י על הפסוק (שם, ד) "ונרצה לו לכפר עליו", ש"מרצה .. על עשה ועל לאו שניתק לעשה", והיינו, שלשיטת רש"י בפירושו על התורה, עולה היא גם ענין של כפרה כפשוטה, ולא רק "דורון" שבא לאחרי ש"ריצה הפרקליט" (ובחיים ז, ב), "כאדם שסרה במלך ופייסו ע"י פרקליטין ומחל לו, אעפ"כ שולח דורון ומנחה לפניו שיתרצה לו לראות פני המלך", ומ"ש "ונרצה לו לכפר עליו", ש"אין זו כפרת נפשו, אלא לכפר לפני ה' להיות נחת רוח לקונו", "שיהי' .. מרוצה

וחביב לפניו ית' כקודם החטא" (תניא אגה"ת פ"ב) — כי, אם נאמר שעולה היא רק דורון ולא כפרה, אזי נשאר הקושיא למה לא התחילה התורה בקרבנות חובה, ויתירה מזה: כיון שהדורון בא לאחרי שריצה הפרקליט, יש להקדים חטאת לעולה.

77) הביאור בפשטות הכתובים — ראה שיחת ש"פ ויקרא וצו דאשתקד (נדפס בלקו"ש שבפנים).

78) מנחות בסופה.

79) כפי שכבר נדפס משנ"ת בזה — בלקו"ש השבועי (ולאח"ז בלקו"ש חי"ב ע' 10 ואילך).

80) בשילוב שיחת ש"פ ויקרא וצו הנ"ל.

81) לעיל ע'

יד. בהערות על הזהר דפרשת השבוע, מבאר אאמו"ר⁸² מאמר הזהר⁸³ "זכאין אינון ישראל דבכל אתר דאשתכחו קב"ה אשתכח עמהון וקב"ה אשתכח ביניהון ומתפאר בהו":

"הכפל אשתכח עמהון אשתכח ביניהון, והשינוי עמהון ביניהון, י"ל אשתכח עמהון בכחי' מקיף, אשתכח ביניהון בכחי' פנימי . . בכחי' מקיף מצד חסד, כי וימינו תחבקני⁸⁴, בכחי' פנימי מצד גבורה, כי מצד גבורה הוא התלכשות בפנימיות . . ומתפאר בהו בישראל, ת"ת . . והיינו כל הג' קוין חג"ת".

וממשך לבאר המשך מאמר הזהר, "ולא עוד אלא דישראל אשלים מהימנותא בארעא" — ש"הוא מל' הנקראת אמונה, בארעא דוקא, כי מל' היא ארץ . . אשלים דוקא, כמו אנכי שלומי אמוני ישראל⁸⁵, שקאי על מל' שהיא המשלמת את הג' קוין⁸⁶, ג' רגלי המרכבה, ומל' היא הרגל הרביעי".

ועדיין צריך להבין:

מאמר הזהר הנ"ל הוא על הפסוק⁸⁷ "מדוע באתי ואין איש קראתי ואין עונה הקצר קצרה ידי מפדות". ובא בהמשך למ"ש בפרשתנו⁸⁸ "ויקרא אל משה" — "קראתי", דכיון ש"בכל אתר דאשתכחו (ישראל) קב"ה אשתכח עמהון", נמצא, שישנו תמיד הענין ד"באתי" ו"קראתי", ועל זה היא הטענה מדוע "אין איש" ו"אין עונה".

אך עפ"ז צריך להבין: מדוע הובא גם סיום הפסוק "הקצר קצרה ידי מפדות", דלכאורה, לא זו בלבד שאינו נוגע כאן, אלא אדרבה — שהרי משמעותו ש"הקצר קצרה ידי מפדות" היא סיבת הטענה "מדוע גו' אין איש" ("וכי אין בי תועלת וכי קצרה ידי מלפדות אתכם"⁸⁹), כלומר, כיון שבידי לפדות אתכם הייתם צריכים להענות לקראתי; ואילו לפירוש הזהר הטענה היא — שמצד הענין ד"באתי" ו"קראתי" כשלעצמו הי' צ"ל "איש . . עונה", ולא רק בגלל שבידי לפדות אתכם?]ולהעיר, שבפסוק עצמו אין מקום לשאלה, כיון שיש "שבעים פנים לתורה"⁹⁰, ולפי כמה הפירושים קשורה הטענה "מדוע באתי ואין

הובא באוה"ת נ"ך עה"פ (ע' מו)).

87 ישע"י נ, ב.

88 א, א.

89 מצו"ד עה"פ.

90 במדב"ר פי"ג, טז. ובכ"מ.

82 לקוטי לוי"צ לזח"ג ע' קע.

83 פרשתנו ד, ב.

84 שה"ש ב, ו, ח, ג.

85 שמואל"ב כ, יט.

86 נזכר גם שהמלכות משלמת את מנין

עשר הספירות (ראה מק"מ לזח"ג קפ, ב.

איש" עם זה ש"הקצר קצרה גו"; אלא שלפי פירוש הזהר, נשאלת השאלה מהו הקשר וההמשך ד"הקצר קצרה גו" עם הטענה "מדוע באתי ואין איש", שבגלל זה הובא בזהר גם סיום הפסוק].

טו. והביאור בזה:

במאמר הזהר מדובר אודות זמן הגלות — "כד ישראל לא אשתלימו לתתא בעובדיהו ואתחייבו גלותא כו"⁹³, שאין זה כמו בזמן שביהמ"ק הי' קיים שאלקות הי' בגלוי באופן שנרגש אצל בני, כמארו"ל "עשרה נסים נעשו לאבותינו בבית המקדש"⁹¹, ו"כשם שבא ליראות כך בא לראות"⁹², אלא זהו מעמד ומצב של העלם והסתר, כמ"ש⁹³ "אותותינו לא ראינו גו", והיינו, שאע"פ שיש נסים, מ"מ, "בעל הנס אינו מכיר בנסו"⁹⁴, כיון שאלקות הוא בהעלם. — הוא אמנם יודע ומבין ש"קוב"ה אשתכח בנייהו", וכמ"ש⁹⁵ "השוכן אתם בתוך טומאותם", אבל, כיון שאין זה בגלוי, אינו מרגיש זאת.

וכיון שכן, מהי הטענה "מדוע באתי ואין איש קראתי ואין עונה" — בה בשעה שהענין ד"באתי" ו"קראתי" הוא בהעלם והסתר, היינו, שבני" לא רואים ביאתו ולא שומעים קריאתו של הקב"ה?

ולכן הובא גם המשך הפסוק "הקצר קצרה ידי מפרות" (בתמי) — שמזה מובן שמצד הקב"ה יכול וצריך להיות מעמד ומצב של גאולה, ומה שנמצאים במעמד ומצב של העלם והסתר הגלות, הרי זה רק מצדו, שאינו פונה אל הקב"ה, והוא יודע בעצמו שברגע שיפנה להקב"ה, ע"י עבודת התפלה, אזי יוציאו הקב"ה מהגלות, ועל זה היא הטענה "מדוע באתי ואין איש וגו'".

טז. וכאן המקום להזכיר עוד הפעם — עכ"פ בקיצור — אודות הדבר המבהיל, שיש שרוצים לומר על גוי שהוא יהודי, ולא רק בדיבור, אלא גם במעשה — לרשום אותו בתור יהודי.

הוא רק שילם 25 דולר עבור תעודה שהוא יהודי, או ש"הסכים" שיפטרו אותו ממסים למשך חצי שנה; ובגלל זה רוצים לרשום אותו בתור יהודי — לא רק "ישראל", אלא "יהודי" דוקא, שזהו שם שמורה על הכפירה בע"ז (כנ"ל ס"ו), ועד ש"איש יהודי" פירושו "איש יחידי",

94 נדה לא, א.
95 אחרי טז, טז.

91 אבות פ"ה מ"ה.
92 חגיגה ב, א.
93 תהלים עד, ט.

שמייחד את שמו של הקב"ה בעולם (כנ"ל ס"ז), ומשלים את המרכבה העליונה ועשר ספירות העליונות, וכל זה רוצים לומר על גוי!
יש לו אמנם כל המעלות של בן אדם, ועד לבן נח שמקיים שבע מצוות בני נח, שנחשב מחסידי אומות העולם⁹⁶, אבל מה לו ולמרכבה העליונה?! ...!

יז. וכאן רואים עד כמה החושך הוא כפול ומכופל:

בתחילה הכריזו שחוק זה הוא "הישג דתי" ... ורק לאחר לחץ של שנתיים אמרו שזהו "הישג", אלא שיש בו פגימה.

זאת ועוד:

לפני כמה חדשים הכריזו שאם לא יתוקן חוק "מיהו יהודי", לא ימשיכו לשבת בממשלה (אם ירצו להכניס אותם...). אך לאחרונה אמרו בפירוש להיפך — שלמרות שהיתה הצבעה, והרוב הצביע שלא להשאר בפנים, הכריז פלוני שההצבעה היא לשם ה"ענין" כו', אבל בנוגע לפועל ישארו לשבת על הכסא!

[וכמדובר כמ"פ⁹⁷ שקודם האסיפה מודיעים למתאספים שכבר נתקבלה החלטה באופן כך וכך, ועכשיו צריכה רק להתקיים אסיפה רשמית, שבה יכול כל אחד לדבר ככל העולה על כוחו, אבל עליו לדעת שבנוגע לפועל תהי' ההחלטה כך וכך].

השאלה היא רק — אם יתנו לו כסא... וענין זה תלוי בכך אם יהי' לו מה "למכור", שהרי כבר לא נשאר מה למכור: תורה — מכרו כבר, כמדובר כמ"פ בנוגע לענין הרבנות; קיום עם ישראל — מכרו כבר ע"י הענין של "מיהו יהודי"; הדבר היחידי שנשאר הוא בנוגע להקב"ה, וגם על זה מנהלים כבר משא ומתן... ואין כאן המקום לדבר על זה.

ומובן מאליה מדת הכבוד שרוחשים לאותם ארבעה חמשה אנשים — ע"ד ש"סהדי שקרי אאוגרייהו זילי" (השוכרים אותם מבזים אותם וקלים הם בעיניו)⁹⁸ — בה בשעה שיודעים שהם מוכנים לוותר על הכל, ובלבד שלא לרדת מהכסא... וכל ענינם הוא רק לרצות את אדוניהם, שיתנו להם להמשיך לשבת על הכסאות!

ועד כדי כך, שחושבים על רעיונות כאלו שאפילו אדוניהם לא העלו כלל על דעתם — כפי שאירע לפני שבועות אחדים, שה"עבדים"

(98) סנהדרין כט, א (ובפרש"י).

(96) ראה רמב"ם הל' מלכים ספ"ח.

(97) ראה גם

של אותם ארבעה-חמשה אנשים, העלו הצעה בנוגע לגיוס בחורי-ישיבה לצבא⁹⁹, שכן, בידעם שזהו רצונם של אותם ארבעה-חמשה אנשים, חטפו והעלו הצעה הנ"ל כדי לשאת חן בעיניהם, כך, שיוכלו להשאר עבדים אצלם, ולא ימנו עבדים אחרים במקומם!...

והרי זה ע"ד מ"ש בגמרא¹⁰⁰ "שותא דינוקא בשוקא או דאבוה או דאימי" — דלכאורה, למה זקוקים ל"שותא דינוקא", בה בשעה שיכולים לשמוע זאת מהאב והאם עצמם? — אך ההסברה בזה היא בפשטות — שהאב והאם, כיון שיש להם שכל, אינם רוצים שידעו מה שנעשה אצלם, ולכן מעלימים זאת, אבל הילדים שאין להם שכל להעלים את הדברים, מגלים את כל האמת...

ועד"ז בנדר"ד: אותם ארבעה-חמשה אנשים רצו בינתיים להעלים זאת, בהמתנם להזדמנות המתאימה להעלות הצעה זו, אבל באו שכיריהם ולקיטיהם — שאין להם שכל — וגילו את קלונם ברבים! וכיון שהוצרכו ליתן הסברה על הצעה זו, אמרו, שזה ענין הקשור עם בטחון הארץ.

ובכן: שר הבטחון וחברי הממשלה מכירים בצורך בבטחון הארץ, ואעפ"כ הכריזו שאין לפגוע בבחורי הישיבות — "אל תגעו במשיחי"¹⁰¹; ודוקא אלו שמדברים בשם תורת ישראל, בשם הדת כו' — הם אלו שמציעים לנתק את בחורי הישיבות מלימוד התורה!

וכאשר נתעורר רעש גדול: היתכן וכו' — הנה כיון שיש להם קוטרוב של אמת, אמרו, שאין להעלות הצעה זו, שיכולה לפגוע בדמותה של המפלגה... — הם לא שללו את ההצעה עצמה, כיון שהם סבורים שצריך לקחת את הבחורים לצבא, אלא בגלל שמתכוננים ל"בחירות", ומתייראים שמאורע זה יגרום להם לאבד "קולות", לכן אמרו שלטובת דמות המפלגה אין זה הזמן המתאים להצעה זו!...

יח. ולאחרי כל זה הולכים ומכריזים שזוהי "אתחלתא דגאולה"! אוי ואבוי ל"אתחלתא דגאולה" שלהם¹⁰² — במעמד ומצב שכל גוי שרוצה יכול להכנס לארץ ישראל ללא הגבלות כלל, ורושמים אותו בתור יהודי עם כל הזכויות כו' — אם הוא רק מביא "פתק" שהוא יהודי, גם אם הפתק נרשם לא רק ע"י רפורמי או קונסרבטיבי, אלא אפילו ע"י גוי!...

(101) תהלים קה, טו.

(102) ראה גם

(99) ראה גם שיחת...

(100) סוכה בסופה.

— רוצים להטעות שמדובר אודות מחלוקת עם רפורמים וקונסרבטיבים. ובכן: אפילו אם הי' כן באמת, הרי אין זה ענין של מחלוקת והיפך האחדות, כיון ש"לא תאמרו קשר לכל אשר יאמר העם הזה קשר"¹⁰³; אבל האמת היא, שאין זה קשור כלל לרפורמים וקונסרבטיבים, שכן, ה"חוק" אינו קובע הגבלות מי צריך לחתום על הפתק, כך, שגם כאשר גוי, נוצרי או מוסלמי, או פסיכולוג כו', יכתוב שע"פ הבנתו במצבו של פלוני מתנהג הוא כיהודי — חייב הפקיד (בתור שלוחו של שר הפנים) לרשום אותו בתור יהודי!

ויתכן שאכן ישנם גוים שרושמים גוים בתור יהודים; למה לומר שיהודי עושה חורבן בעם ישראל?! — מוטב לומר שגוי עושה זאת! פלוני שיושב בקליפורניא ורושם גוים בתור יהודים, הוא בעצמו גוי, אלא בכדי שלא יתפסו זאת, הרי הוא מעלים את הדבר, ויתכן גם שאינו מעלים זאת כלל!

ואח"כ בא הגוי לארץ ישראל, ונותנים לו דירה בחנם, ומעניקים לו 25.000 דולר — מכספים שתרמו יהודים בזמן של עת רצון, בעמדם בתנועה של "מרכבה" להקב"ה, ובכספים אלו מכניסים לארץ ישראל גוי שהוא שונא ישראל!...

וכבר הי' לעולמים — כפי שהתפרסם לאחרונה בעיתונים — שישנו גוי שהי' נאצי, וגם עכשיו הוא נאצי, ואעפ"כ נהנה גם הוא מ"חוק השבות"!

וכן התפרסם עוד ענין שנוגע יותר לענין של "מיהו יהודי" — שישנו מיסיונר (ששמו גולדברג) שאמו גוי', אבל בגלל שאביו יהודי, רשמו אותו בא"י בתור יהודי, ובהיותו בא"י ממשך בעבודתו בתור מיסיונר!

וממקרים אלו שיודעים אודותם מובן שיש עוד עשרות ומאות (הלואי לא אלפים) מקרים כאלו, אלא שלא מניחים לכתוב על זה בעיתונים, כיון שזה יכול לפגוע באותם ה"חמשה אנשים שרוצים להמשיך לתת להם "כסאות",

— למרות הוותק ("רעקארד") שלהם בנוגע ל"מכירת" התורה ועם ישראל, וכאמור, שכבר מנהלים משא-ומתן בנוגע לאמונה פשוטה בהקב"ה (כנ"ל), אלא שמלבישים זאת בקדושה, באמרם, שאין זה ממש עבודה-זרה, ולאידך, הרי זה מצב שאין יד ישראל תקיפה, וזה יכול

לפגוע בישיבות (פתאום הם דואגים לטובת הישיבות, לאחרי שרצו לנתק בחורים מלימוד התורה...) —
אלא שבמקרים הנ"ל הי' הדבר בולט ביותר, ולכן נתגלו הדברים ע"י העיתונאים.

ט. ונסיים במאמר הזהר בפרשת השבוע הנ"ל, שהקב"ה אומר "הקצר קצרה ידי מפדות", שלכן מוציא הקב"ה את בני מהגלות, ומה שנוגע יותר — לא כ"כ היציאה מהגלות בין הגוים שמבחוץ, אלא בעיקר היציאה מהגלות אצל ה"אל זר אשר בקרבך"¹⁰⁴, שנמצאים בגלות אצל יצרם הרע, ובאופן ד"פדה בשלום נפשי"¹⁰⁵ — באיזה אופן שיהי, אפילו אם זה היפך רצונם, כיון שזהו ענין שנוגע לקיום עם ישראל.

ועי"ז יוציא הקב"ה מהגלות את כל עם ישראל, יחד עם הגרים שנתגיירו כהלכה, ויביא אותם אל הגאולה האמיתית והשלמה ע"י משיח צדקנו, שאז יהיו גם הגוים כדבעי, כמ"ש¹⁰⁶ "אז אהפוך אל עמים שפה ברורה גו' לעבדו שכם אחד", בקרוב ממש.

* * *

כ. כאן המקום — כיון שמפקחין על צרכי ציבור בשבת¹⁰⁷ — להזכיר עוד הפעם אודות הענין ד"משלוח מנות ומתנות לאביונים" ביום הפורים (שבקביעות שנה זו חל מיד לאחרי השבת).

וכיון שמכמה סיבות נחלש קיום מצוות אלו — חייב כל אחד להשתדל שריבוי הכי גדול של יהודים יקיימו מצוות אלו, ולכל לראש — ע"י הוראת דוגמא חי' בקיום מצוות אלו בחיות גדול, ועי"ז פועלים בדרך ממילא גם על הזולת וכל הסביבה, שגם הם יקיימו מצות "משלוח מנות", ובמיוחד "מתנות לאביונים", שעל זה כותב הרמב"ם¹⁰⁸ ענין נפלא — ש"דומה לשכינה".

ומגאולת פורים נבוא — באופן ד"מיסמך גאולה לגאולה"¹⁰⁹ — לגאולת פסח, ו"כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"¹¹⁰, בקרוב ממש.

וש"נ.

(108) רמב"ם הלי' מגילה פ"ב הי"ז.

(109) מגילה ו, טע"ב

(110) מיכה ז, טו.

(104) ראה שבת קה, ב.

(105) תהלים נה, יט.

(106) צפני' ג, ט. וראה רמב"ם שם ספי"א.

(107) ראה שר"ע אדה"ז או"ח טש"ו סי"ב.

הוספה

בי"ה. כז' אלול תשט"ו

ברוקלין

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מיום יט' לחדש הרחמים עם הפ"נ המוסגר בו, שיקרא בעת רצון על הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נב"מ ז"ע.

הנה פשוט ומובן מאמר רז"ל שלעולם צריך אדם להיות חזק בבטחונו בהשי"ת, ובפרט בהנוגע לחוות דעת הרופאים הרי ידוע הדיוק שהתורה נתנה רשות לרופא **לרפאות** ולא להחליש כח הבטחון בהטוב העתיד לבוא בחייו, ולכן גם בנדון דידי' הרי כדאי לאחר איזה זמן לבקר עוד הפעם אצל הרופא מומחה ולבקשו שיבחין מצבו עוד הפעם, וכיון שכותב שהרופא הוא דתי, הרי בודאי יבין ללבבו ולרוחו נשען על מאמר רז"ל האמור לעיל, וביחוד שבענין אודותו כותב הרי גם הרופאים עצמם אומרים שיש בזה שינויים מזמן לזמן אפילו מבלי שום טפול מבחוץ, ולכן כמה רופאים במקצוע זה בכאן, מצוים על הפונים לעצתם לבקדם בהפסק איזה שבועות אפילו מבלי לעשות טפול בינתיים באמרם כנ"ל.

כפי שמתאר מהות אביו שי', נראה שבעל בטחון הוא, ובכל זה נשען על מאמר רז"ל אין מזרזין אלא למזרזין, בטח ימצא אותיות המתאימות לעודד את רוחו, והנקודה בזה אשר אמונת איש הישראלי ומדת הבטחון שלו הם **בכל** משלה, וכל עניני הטבע בכלל "בכל" זה, וכידוע פתגם הבעש"ט שכל אחד ואחת מבני ישראל בכח אמונה פשוטה ותקיפה באמת יכול לעבור נהרות וימים על מטפחתו.

מאמר רז"ל שלעולם .. חזק בבטחונו בהשי"ת: ראה חובת הלכות שער הבטחון. ספר העיקרים מ"ד פמ"ו ואילך. ובכ"מ.

הדיוק שהתורה נתנה רשות לרופא לרפאות ולא כו': ברכות ס, סע"א. וש"נ. סה"ש תש"ה ע' 8. וראה גם אג"ק ח"ד אגרת א"טו. ח"ז אגרת ב'קמ. ב'קצח. ח"ט אגרת ב'תקכב. ח"י אגרת ג'קי. ח"ט"ו אגרת ה'תצט. חכ"א אגרת ח"יח. ובכ"מ.

מאמר רז"ל אין מזרזין אלא למזרזין: ספרי נשא בתחלתו. במדב"ר פ"ז, ו. וראה מכות כג, א. בכל משלה: תהלים קג, יט ("ומלכותו בכל משלה"). נוסח התפלה דר"ה (ברכת "אלקינו כו' מלוך כו").

פתגם הבעש"ט .. בכח אמונה פשוטה .. על מטפחתו: ראה תו"מ התוועדויות ח"ח (תשי"ג ח"ב) ע' 242. ח"א (תשי"ד ח"ב) ע' 42. וראה גם אג"ק ח"ח אגרת ביתריא.

מהנכון ובדורנו זה גם מוכרח אשר כל מי שהגיעה אליו הידיעה על דבר לימוד פנימיות התורה, יקבע שיעור לימוד בה בכל יום ויום עכ"פ זמן קצר וביום השבת קדש שעה ארוכה יותר. ואם לא עשה כזה עד עתה, בודאי יעשה מכאן ולהבא, והשי"ת יצליחו.

בברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ב

בי"ה, כח' אדר שני תשכ"ה
ברוקלין

הווי"ח אי"א נו"נ וכו' מוה' ... שי

שלום וברכה!

באיחור זמן רב נתקבל מכתבו, בו כותב ראשי פרקים בהמשך למכתבי ומה שעבר עליו.

ובעת רצון יזכירוהו על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע מתאים לתוכן כתבו,

ובעמדנו בסמיכות לחדש ניסן, חדש הגאולה, ונקרא זמן חירותינו, יהי רצון שישתחרר כאו"א בתוככי כללות ישראל מכל עניני מצרים וגבולים המבלבלים ומעיקים על האדם, ומונעים אותו מלהיות אדם בכל הפרטים ועד לתכליתו, וכדברי השל"ה, שאדם הוא ע"ש אדמה לעליון, ועד שישמש נקודת אור מרכזית במשפחתו וסביבתו הקרובה וגם הרחוקה.

והרי דוקא בימינו אלה רואים במוחש, איך שכמות קטנה אפשרי

לימוד פנימיות התורה . . וביום השבת קדש שעה ארוכה יותר: ראה קונטרס עץ החיים ספכ"ה. וראה תו"מ התוועדויות חי"ב (תשי"ד ח"ג) ע' 204 ואילך, ובהנסמן שם.

ב

לחדש ניסן, חדש הגאולה: ראה שמר"ר פט"ו, יא.
מצרים וגבולים: ראה תו"א יתרו עא, ג ואילך. ובכ"מ.
וכדברי השל"ה, שאדם . . ע"ש אדמה לעליון: ישע"י יד, יד. של"ה כ, ב. שא, ב. ובכ"מ.
והרי דוקא בימינו אלה רואים במוחש כו': ראה בארוכה תו"מ התוועדויות ח"ב (תשי"א ח"א) ע' 315 ואילך. וראה גם אג"ק ח"ח אגרת ב'תיא. ח"א אגרת ג'תתג (ע' תכב). ח"ג אגרת ד'תקעה. חט"ז אגרת ה'תתב (ע' כו). חכ"ב אגרת ח'תריא. ובכ"מ.

שתחולל מהפכה למעלה מכל השערה, באם רק תגלה כל הכחות הגנוזות בה בפנימיותה, ואם בעיני החומר והגשם כך הוא, עאכו"כ בעיני הרוח והנשמה, ובמיוחד הנפש השנית בישראל אשר היא חלק אלקה ממעל (וכהוספת רבנו הזקן בספר תניא קדישא שלו) ממש.

בברכה לבשו"ט בכל האמור ובברכת חג פסח כשר ושמן

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ג

בי"ה, כ' אדר שני תשכ"ה
ברוקלין

... תחי'

ברכה ושלוש!

במענה למכתבה מט"ו אדר שני, בו כותבת אודות מצב רוחה והפחד שלה.

ולפלא עליי, כי ע"פ החינוך שקבלה בבית הספר שמזכירה, יודעת היא הכתוב בתורתנו תורת חיים, תמים תהי עם ה' אלקיך, וגם מדברי נעים זמירות ישראל, ה' רועי לא אחסר, ה' לי לא אירא, ועוד ועוד.

ולכתבה שנתעורר זה ע"י קריאתה בעתונים אודות מלחמה הגרעינית וכו' שמפחידים את הקוראים.

מצב רוח דומה לזה הי' בימי המלחמה דשנת תרע"ד כשהתחילו להשתמש באוירונים ולאחרי זה בפצצות של גזים משונים וכו', מצב דומה לזה הי' בימי הבינים כשהתחילו להשתמש באבק שריפה, ומצב דומה לזה הי' כמעט בכל דור ודור, וידוע לאלו שמתעסקים בספרי דברי ימי עולם, והרי מאז כבר

חלק אלקה ממעל .. בספר תניא .. ממש: איוב לא, ב. תניא רפ"ב.

ג

תורת חיים: נוסח התפלה (ברכת שים שלום).

תמים תהי עם ה' אלקיך: פי' שופטים יח, יג.

נעים זמירות ישראל: שמואל"ב כג, א. וראה שהש"ר פ"ד, ד (בתחלתה).

ה' רועי לא אחסר: תהלים כג, א.

ה' לי לא אירא: שם קיח, ו.

מלחמה הגרעינית וכו': ראה גם אגרת כ"ה תשרי תשכ"ב (ס"ג; נדפסה בקונטרס לר"ה תשע"ד).

עברו כמה מאות ואלפים שנה, וידוע מאמר החכם, אשר העבר הוא מלמד את העתיד.

יש מקום לומר אשר מה שהוא חסר לה בהנהגתה היא, שתהי' בשלימות כדרוש בתורתנו תורת חיים, שזה מטיל פחד על הנפש האלקית, אלא שיצר הרע מכסה על פחד זה ומסבירו באופן שונה, בכדי למנוע את התקון,

ועוד רגיל בכגון זה, אשר המזוזות בדירתם ובפרט המזוזה בחדר בו ישנה היא, אינה בסדר בעצמה או באופן קביעות שלה, ולכן כדאי שיבדקו המזוזות ובעיקר שתמלא הנהגתה מתאים להכתוב למעלה, והשם יתברך יצליחה.

בברכה לבשו"ט בכל האמור

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

מאמר החכם, אשר העבר הוא מלמד את העתיד: ראה לקו"ד ח"א פה, סע"ב. סה"ש תש"ד ע' 159. וראה גם אג"ק חכ"ה אגרת ט'תקמח, ובהנסמן בהערות שם. ובכ"מ.

מוקדש
לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו
כ"ק אדמו"ר זי"ע

ולזכות כל אנ"ש והשלוחים שיחיו במרחבי תבל
הזקוקים לישועה מיוחדת ורפואה שלימה מנגיף הקורונה
בתוככי כל חולי עמך בית ישראל בכל מקום שהם

נדפס ע"י חברי המערכת
לזכות
חיים שאול בן חנה